

SOKOL AMERICKÝ

Úřední list Národní Jednoty Sokolské v Sp. St.

Ročník IV.

Chicago, dne 1. srpna, 1882.

Číslo 9

Pořááá Jinaš. Hájeka vydává Výkonný Výbor.

Vychází vždy 15. každého měsíce.—RUKOPISY pro „Sokola Amerického“ určené zasíly jí se nejteple do 10., delší do 8. každého měsíce na jednatele Výkonného Výboru.—Předplatné: pro údy N. J. S. 36c., pro neúdy 60c. roč. — Do Evropy 1 zl. 50 kr.

Jubilejní slavnost pražské Těl. Jednoty Sokol,

dne 17. 18. a 19. června 1882.

(Pro Sokola Amerického)

Bylo to starosti, běhání a namahání, by slavnost jubilejní vydařila se v každém ohledu skvěle a také vskutku může pořádatelství výbor býti hrd na velkolepost slavnosti, která v každém ohledu se skvěle vydařila.

Na Střeleckém ostrově, kde veřejné cvičení se odbývat mělo, pracovalo se již týden před slavností vzdor tomu, že každodenně přišlo a zima byla dosti citelná; stavěly se zde tribuny pro obecenstvo a ostrov se vším možným způsobem okrašloval.

Konečně nadešel předvečer slavnosti; tu počaly se sjížděti bratrské jednoty ze všech končin naší země a na všech nádražích vítali je Sokolové a napotom doprovodili jena místa pro ně určená, kde o ně úplně postaráno bylo. Počasí bylo stále měnivé a žádné příjemné vyhlídky nebyly na druhý den.

Všeobecně se řeklo: „Zmoknem“. Průvod se měl odbývat za každého počasí.

Ten samý den večer bylo na počest 20letého trvání Sokola Pražského slavnostní představení v novém českém divadle. Dávala se Kolárovo historické drama v 6. děj. „Žižkova Smrt“ za laskavého spoluúčinkování panů členů „Hlaholu“ a „Sokola“.

Krátko před 7. hodinou bylo divadlo v pravém slova smyslu „nabito“ byli zde místodržitel, purkmistr a mnoho jiných. Byl to milý pohled v divadle, necht' pohlédli jsi kamkoli, všude spatřil jsi Sokoly v jich malebném kroji. Než sedmá hodina se přiblížila, započala slavnostní předehra od Karla Bendla, která byla hlučně přijata. Pravou bouří potlesku vyvolal Sokol V. Slukov, člen král-zemsk. česk. divadla a dlouholetý

člen Sodola pražského, který objevil se na jevišti v sokolském obleku, by přednesl slavnostní proslov od Svat. Čecha. Proslov byl často přerušen potleskem a při ukončení jeho neměla bouře ani konce.

Na to následovalo slavnostní představení, Žižkova Smrt, které v každém ohledu bylo výtečně a vzorně sehráno. Velmi pěkně se vyjímalo, když před započítím boje spustil pěvecký sbor Hlahol husitskou: „Kdož jste boží bojovníci“. Celkem bylo vše výtečně provedeno. Vyznamenáni byli potleskem Žižka (p. Šimanovský) Cidlina (p. Bittnerova) Jetřich (p. Seifert) a více jiných. Asi v půl osmé hodině dostavila se deputace lublaňských (9) a záhřebských Sokolů celkem asi 14 do divadla. Konec divadla byl asi v půl jedenácté a napotom byl přátelský večer v měšťanské Besedě. Odebral jsem se dříve z divadla, bych dostal místa v Besedě. Šel jsem kolem budovy sokolské, která byla transparenty v barvách slovanských okrášlena; nad hlavním vchodem nacházelo se plynové slunce, což velmi krásně se vyjímalo. Vstoupil jsem do vnitř opět jednou po šesti letech — nezměnilo se zde nic. Byla proměněna pro noclehy cizích bratrů; vypadalo to zvláště; na zemi samé slamníky a pokrývky; celkem spalo tam asi 600 sokolů. Veškeré prapory byly tam též uloženy. Odtud šel jsem do Besedy; sednul jsem si ku stolu, kde seděl starosta písecké Jednoty br. Hájek. Za malou chvíli (po divadle) byl prostranný sál tak nabit, že místa nebylo k dostání, mnoho jich také odešlo. Byl to život veselý, nenucený, pln radosti.

Tu seděli sokolove lublaňští a zahřebští, kteří svléknuvše své kabáty, seděli v červených košilích, tam opět deputace Sokola vídeňského, jinde opět deputace moravská atd. Mezi největším veselím, jako když hrom zaburácí ozvalo se naše sokolské „Na zdar!“ když objevil se náš milovaný náčelník Dr. Mír. Tyrš; vše povstalo. Dr. Tyrš poděkoval srdečně za tuto ovaci a povolal ztřejší slavností třikrát „Na zdar!“ kterých bylo ze všech hrdel opakováno.

Podobný sokolský večer nepamatují Pražané již dlouhý čas; vše mísilo se v jeden celek, zde zpěv, tam přípitky, tu opět pozdravování. Konečně nadešla půlnoc a vše ubíralo se pomalu domů, by na zítřek, na den to hlavní byly úplně připraveni — s tím jediným přáním, by hezké počasí bylo — a také vskutku v neděli ráno dne 18. bylo sluníčko pod mrakem a později se vyjasnilo úplně, slunce hrálo a tak vydržel den slavnostní až pozdě do noci. Ráno přijížděli ještě sokolové venkovští (až do poslední chvíle se očekávalo, že některý sokol z Ameriky přijede, než bohužel vše bylo marné nepřijel nikdo — jediný sokol Trojan zastupoval Jednotu clevelandskou a já Jednotu chicagskou.). O 10. hodině ranní odbývala se zkouška všech Sokolů na prostocviky, která trvala až skoro do 12. hodin; na to následoval společný oběd na jmenovaném ostrově. Veškeré Jednoty seřaděny byly v prostranném dvoře české polytechniky. Po druhé hodině hemžily se ulice Žitná, Široká jakož i Karlovo náměstí davy Sokolů. Rozsáhlé nádvoří poskytovalo obraz úchvatný. Nad řadami statných Sokolů dmuli se četné prapory. V řadách nalézali se nejen Sokolové mladí, nýbrž i staří členové s vousy a vlasy již prošedivými.

Těl. spol. paní a dívek praž. ověnil vavřínovým věncem prapor Sokola Pražského a Sokolové zdobily své čapky ratolestí lipovou; mimo toho koupil sobě každý pamětní peníz kterýž na svá prsa zavěsil.

Konečně před 4. hodinou vyšel průvod, jež sestaviti byla práce namahavá; průvod hnul se pak po Karlovém náměstí, Žitnou a Štěpánskou ulicí na Václ. náměstí a ovocnou a Ferdinandovou třídou po řetězovém mostě na ostrov.

Průvod zahájila četa Pražského Sokola koňmo; pak následovala hudba sboru Ostrošteleckého, za ní koňmo bratří náčelník Dr. J. M. Tyrš, Jaroslav Stýblo a dr. Frant. Čížek. Za nimi ubíral se starosta Pražského

Sokola Dr. Tom. Čerůý. Za starostou ubírali se ostatní starostové a nejstarší členové Sokola Pražského, tak zvaná „Stará Garda“; napotom cvičící se četa Pražského Sokola v počtu asi 250 s dvěma prapory, načež následovaly ostatní Jednoty venkovské, které se byly přihlásily ku cvičení na ostrově Štřeleckém v počtu 70. Za těmito ubírala se hudba Sokola Kolínského, za níž šli deputace a sice; učitelé tělocviky, 8 členů v civilu (mezi nimiž i známý Malýpetr); napotom deputace Sokola Lublaňského s praporem v počtu 6., Dále zástupce Jednoty clevelandské V. Trojan a zástupce Jednoty eicagské K. V. Stýblo v přesných sokolských oblecích amerických, za nimi dep. Sokolů. Záhřebských s praporem v počtu 8. Deput. ty uzavírala četa Sokola Královéhradeckého jež na sokolské trubky hrála národní písně. Za nimi následovala nepřehledná řada necvičících Sokolů s prapory.

Celkem účastnilo se průvodu 60 starostů Sokolských Jednot, náčelníků 56, praporů 57, cvičitelů 70 a čet po šesti mužích bylo 220, Celkem účastnilo se slavnostního průvodu přes 1600 Sokolů.

Kudy průvod se ubíral všude provolávána mu „Sláva“ a nadšením dostoupilo svého vrcholu, když přišly deputace Sokola lublaňského, záhřebského a amerického, které i kvítím obsypáno bylo. Velikou pozornost vzbudil praporečnick Sokola Mělnického, ctihodný to muž s prošedivým vousem, až hluboko po pas splývajícím.

Na řetězovém mostě změnil se stejnokrok, avšak houpání onoho mostu podobalo se houpání lodí na moři. Vchod na ostrov byl vkusně dekorován zelením, v jehož středu se nalezal z bílých růží nápis „Vítej nám!“ Konečně sešlo se po schodech které, vedou na ostrov a šlo se až na zadní část téhož, kde cvičení se odbývati mělo.

Cvičiště bylo vkusně dekorováno; v čele nalézala se velká tribuna pro deputace a obecnost, nad níž nahoře bylo sádrové poprsí prvního starosty Sokola Pražského, zakladatele sokolstva a vůbec zvěčného Jindř. Fügnera. Pod onou velkou tribunou nalézaly se lože pro hodnostáře a dostavili se též o 5. hodině místodržitel království českého baron Kraus, jež uvítán byl hudbou a dlouho trvajícím: „Na zdar!“ Dále přítomen zde byl purkmistr král. hl. města Prahy, Em. Skramlík, Dr. Rieger a mnoho jiných. Výtečná hudba Sokola kolínského osobním řízením kapeln. p. Kmocha a hudba

Ostrostřelců, střídavě koncertovaly až do půl šesté hodiny, kdy zavzněla trubka náčelníka, kde sestoupili se Sokolové ve dvou proudech. Na povel: „v pravo toč!“ obrátilo se 600 cvičících členů jednot sokolských proti tribuně řečnické; na kterou vystoupil Dr. Ed. Grégr v obleku sokolském, a přednesl následující slavnostní řeč:

„Jak v přírodě, tak i v životě národů střídají se noc a den, teplé jaro a mrazivá zima tak i k nám po dlouhé tmavé zimě zavítalo před 20 lety opět nové politické jaro a ve všech tepnách národního našeho organismu zabušil čilejší, zdravější život; — srdce vlasti opět okrávalo,

V posvátných hájích českých rozlehal se opět zpěv domácího ptactva a z Parnassu českého zaznívalo zase nadšené varyto nových Lumírů a Zábajů!

V utěšené této době, omlazení českých srdcí, povzněl se z lůna české mládeže mladý bujarý „Sokol“ vysoko nad žírné luhy vlasti a směle krouže v neobzírném vzduchu sflil křídla svá a tužil se k vyššímu a vyššímu vždy vzletu, potápěje ducha svého v oněch výšinách ušlechtilého idealismu, kamž nevniká šum a trud všedního klopotu, kde se prýští křišťálové zřídlo čisté lásky k vlasti a svobodě. Tak povstalo bratrstvo českých „Sokolů“.

Jaký že jest význam, jaký účel jeho?

Dvě hesla napsaná na štítech našich dávají nám na to odpověď.

„Ni zisk, ni sláva!“

Toť odkaz prvního starosty našeho, šlechtného, [nadšeného, nezapomenutelného Jindřicha Fuegnera! (Bouřlivý Sláva jeho památce!)]

Co znamená toto heslo? Ono naznačuje nejvyšší stupeň, vrch a květ oné etnosti občanské, která nezná jiné pohnutky svého konání než povinnost k vlasti a národu prostá všeho soběckého příměsku, nedává si platiti za konání svých povinností ni mrzkým ziskem ni marnivou slávou; ono znamená onu etnost občanskou, která koná své povinnosti k vlasti a národu jedině z lásky k vlasti a národu. (Výborně! Výborně!)

A Jindřich Fuegner žil též a umřel dle hesla svého, příklad jeho budiž nám hvězdou vodící. [Volání: On nám bude! Bude!] I spolek náš má již své „svaté“! Po Jindřichu Fuegneru dobyl si největších zásluh o spolek sokolský milovaný náčelník náš Miroslav Tyrš. (Bouřlivý, dlouho trávící Sláva!) Zasněvil celý život svůj věci

sokolské, pracoval s takovým nadšením, takovo neúmornou vytrvalostí a takovým porozuměním věci, že právem nazývati ho můžeme tvůrčím duchem jednoty sokolské, druhým základním kamenem jejím.

Bratře Miroslave! srdce naše patří Tobě! Přijmiž z upřímných rukou bratrských věnec uznání a vděčnosti, věnec z kovu tak ryzého jako ryzá jest mužná mysl Tvá, z kovu tak čistého, jak čisté jest junácké srdce Tvé! [Nadšený souhlas a opětné provolávání „Slávy“.

Členové družstva cvičícího s dr. Čížkem, jenž dr. Tyrš oslovil krátkou, vřelou řečí podali mu na aksamitovém polštáři stříbrný věnec vavřínový, skvostný a drahocenný s nápisem: „Prvnímu náčelníku dr. M. Tyršovi k slavnosti 20letého trvání Sokola. Cvičitelé.“

Dr. Tyrš, stojící na podiu vrchního velitele šiků sokolských, odvětil hlasem pohnutým a hluboce dojat následovně:

Drazí bratři, vy přeceňujete mé zásluhy! (Nikdo! Nikdo!) Za skromné působení mé nezasloužil jsem si věru tolik náklonnosti i lásky. Děkuji vám z hloubi srdce za poctu i za skvostný dar, kterýmž jste mě byli překvapili a jenž má pro mne cenu tím větší, že podán mi byl před tvář celého Sokolstva. A přece nejsem ničím jiným a nechci ničím jiným býti, nežli prostý voják v řadě bojovníkův za zájmy svobody a interesy drahé vlasti naší. Tolik vám, drazí bratři, však slíbiti mohu, že chci nyní a po celý svůj život pracovati pro Sokolstvo a tím i pro svůj národ. Na zdar! [Na zdar! Na zdar! zahřmělo to z řad sokolských i z obecnstva. Na to dr. Ed. Grégr v řeči své pokračoval.]

„Tužme se!“ napsal Miroslav Tyrš nad portál naší budovy.

Co znamená slova tato?

Stará píseň praví: „Dva syni vycházeli v les, tamo mečem i mlatem i oštěpem učili paže. I kedý dorostly, byli jejich paže, ať tu všicki vyrazili na vraha a byla krutost jejich jak búrřící nebe— a v dědiny vrátila se bývalá blahost.“

Nuže bratři; činme totéž, co činivali otcové naši, tužme paže své, abychom v čas potřeby štítem bý i mohli vlasti své proti vráhu, „jíz úsilovno přijdou v dědinu a cizími slovy nám kážou, abychom se kláněli bohům jejich.“ (Nebudem se klánět! Nebudem!

Tužme paže své, abychom obhájití mohli posvátné háje své a nemuseli skláněti šiji v porobu, což mrzkost jest před hospodinem.

Tužme paže své, aby se nám vytýkali nemohlo, že jsme pokolením zvrhlým po revovských otcích, před nimiž trásl se svět.

Avšak tužme též ducha, tužme srdce své, aby v těle silným byl též silný duch.

Síla tělesná, nevázaná nšlechtily vlastnostmi ducha, podobá se divoké bystřici, jež břehy trhá, úrodná role odnáší a vrhajíce se střemhlav se skály sama sebe v prach a mlhu roztříštuje. Hrubá síla nezrocená zásadami mravnosti a vzdělanosti vede k násilnictví, bezpráví a surovosti.

Národ hmotně silný, bez vyšších mravních základů stává se národem výbojných lupičů, jenž jiné napadá, přemožené utiskuje, práva jejich nohama šlape, svobodu, jazyk a národnost jím odjímá, svou vlastní vnucuje.

Takovým nebýval nikdy národ český, ani za dob nejvyšší moci své. (Bouřlivý souhlas.) Otcové naši uměli cizácká pouta lámat, nikoho však v pouta nejímáje. (Souhlas.)

Takovými buďmež i my! Netrpme křivdy od nikoho, nekřivdíce sami nikomu! Braňme každou píď svého práva, avšak mějme v úctě práva cizí. (Výborně! Výborně!)

Nevnucujme nikomu jazyk, zvyky, přesvědčení, národnost svou, avšak nedávejme sahati nikomu rukou touhavou na svaté tyto odkazy slavných otců svých!

Buďme nepřemožitelnými v obraně, ale vždy šlechetnými a spravedlivými co vítězové. Tužme paže, tužme ducha a srdce své! — (Bouřlivé Sláva! a volání Tužme se! Tužme se!)

Co symbol naší jednoty skví se sokol na praporech našich. Má to být obraz junáckých etností: statečnosti, upřímnosti, mužné hrdosti, svatého nadšení pro vše, co krásného, šlechetného a dobrého.

Buďme junáci bez hany a bázně v oddané a neunavné službě svého národa! (Budeme! Budeme!)

A jakož sokol miluje světlo sluneční, jsa ptákem jasného dne a ne tmavé noci, tak i my, odvracejíce se od temnoty, od noci nevědomosti a bludu, potápějme ducha svého jedině v jasných vlnách osvěty a pravdy.

A jako sokol volně krouží v neobmezených prostorách vzduchu a hyne a umírá za mřížemi klece, tak i my milujeme volnost a svobodu nade vše, nad své žití, nad své blaho, nad své spasení! Aj bratří! Viděli jste již umíratí raněného sokola? Jediný pohled obrátí na vraha svého, pohled to plný opovržení a hrdého sebevědomí, a druhý pohled povznese k nebes blankytu, jakoby poslední

povzdech jeho platil oné volnosti, oné svobodě, v níž jedině mu blaze bylo, v níž jedině mu lze bylo žítí.

Ajta! Takový byl ideál bratrství sokolského u těch, kteří před 20 lety s vlasteneckým zápalem jednotu naši byli založili. (Sláva jim!)

Nuže, jak dostála jednota sokolská prodlením těchto 20 let úkolu svému? Jak daleko přiblížila se k ideálu zakladatelů svých?

Símě před 20 lety do kypré půdy vlasti vložené klíčilo a rostlo, a pohledneme-li na tyto řady statných junáků, kteří se k dnešní slavnosti byli sjeli se všech krajů českých vlastí, můžeme říci s hrdostí, že Sokol náš v mohutný vzrůstá strom, jenž větve své rozkládá po veškerých dědinách, ačkoli mnohá ještě sehází ratolest, a mnohá haluz ještě dřívá ve svém poupěti. Avšak ony se probudí; probudí se všichni, tak že každý kdo mužem českým sluje, též českým bude Sokolem!

A pohledneme-li na množství milých rodáků, všech tříd a stavů, jenž nás dnes poctili svou návštěvou, můžeme s povznesenou tvrdit myslí, že Sokol český si získal lásku lidu českého, a to jest vysvědčením nejlepším, odměnou nejcenějši.

Ale i za hranicemi naší vlasti došla jednota naše úcty a uznání; vždyť z dalekých krajín slovanských zavítali k nám milí hosté. Hle, zde stateční Slovinci, chrabří bojovníci za právo národní! (Sláva! Sláva!) junáčtí Chorvaté, bodří to Sokolové slovanského jihu, v jejich žilách proudí krev Zrinských a Frankopanů (Živio! Živio! Povstaly.) a zde zas švarní sourodáci naši z žirné Moravy, vždy věrné sestry českého lva — všichni zavítali k nám, aby lesku dodali velkému svátku našemu. Aj, hle, bratří, již přibyli k nám až se světů cizích, od nichž dělí nás oceán! (zástupce povstal. Sláva!)

Nuže, buďte vítáni nám všichni, vy mužové bratrských srdcí, my tiskneme vám bodré pravice a vineme vás k prsoum překypujícím láskou bratrskou. Vždyť v žilách vašich koluje tatáž krev jako v žilách našich; krev to jedné rodiny, krev jedné společné matky, velké svaté Slávie! (Bouřlivé Sláva!)

Ejhle, barvy na našich praporech! Jsou to barvy slovanské a naznačují naše stanovisko na oné pevné, nepřemožitelné skále vzájemnosti slovanské, o níž rozbíjí se vztek našich nepřátel; na oné skále, která je nejpevnějším základem velké, slavné budoucnosti. (Sláva! Sláva!)

Nastupujíce nyní druhé 20letí, naplněni

jsme mužnou důvěrou v nezdolnou sílu našeho národa, nadšení jsme čistou láskou k vlasti a pevnou v srdeci máme naději v konečné vítězství práva a svobody.

Kdož může říci, jaká nás v budoucnosti čeká práce? Avšak necht' v líně časů cokoliv se skrývá, tím jsem si jist, za to mohu se zaručiti za bratry za všechny, že Sokol český zachová čistý a neposkvřený prapor svůj, tak jak ho byl zachoval do dnešního dne.

Nuže, bratří! Necht' výš a výše k slunci vznáší se vždy Sokol náš, až dospěje k onomu vznešenému cíli, na němž psána jsou písmem nehynoucím krásná slova dějin: „tys vlasti dík si zasloužil.“

Nuže, bratří! Dráha jest volná, vlastenecké práci „Na zdar!“ (Nekonečný jásot a hromové „Na zdar!“)

Po řeči slavnostní započalo cvičení prostné. Byl to úchvatný obraz, jaký poskytovali stateční Sokolové, stojící ve 12. zástupech vždy po 50 mužích. U hlavní tribuny nalezaly se tři zvýšená místa a sice na každé straně po jedné (na každou vystoupili dva ukazovatelé] a uprostřed pro náčelníka, který obyčej. dřevěnou holí dával znamení na plechovou plotnu. Na druhé straně ostrova velel br. Frant. Čížek.

Na před ukázaly vždy cvičitelé a po nich pak tentýž výkon všichni cvičenci.

Bylo to vskutku velkolepé podívání, když všichni na povel pohyby rukou, opět nohou napotom obě spojené jedním rázem prováděly. Vše točilo a pohybovalo se jako na drátkách a nejzajímavější ovšem bylo, když všech těch dvanáct set rukou se vztýčilo. Obecenstvo odměňovalo každý výkon bouřlivou pochvalou. Všichni cvičenci byli oblečení stejně: bílé tricoty červeně lemované, plátěné zažloutlé kalhoty, řemeny; cvičitelé měli na tricotu příšitou modrou stužku. Na to následovalo cvičení družstev na nářadí. Napínající a úchvatný to byl pohled, jeden nevěděl kam se má dívat: tu hrazdy, tam bradla a koně, skoky, kozy, metací stoly, šplhadla atd.

V každém ohledu cvičení družstev převládalo každého. Další číslo programu bylo věnováno výhradně sboru cvičitelskému.

Co se týče sboru cvičitelského, tu nemožno perem popsat, to musí se vidět; výkony byly veskrze přesné, elegantní a prováděly se s obdivuhodnou lehkostí a jistotou. Že každý výkon byl od rozjařeného obecenstva bouřlivě odměněn, netřeba připomínat. Pak

následovalo opět cvičení družstev na nářadí kteréž mělo tutéž zajímavost jako před tím a závěrek učinil opět sbor cvičitelský, který opět dokázal, co Sokolové dovedou. Cvičení zakončeno krásnými skupinami, provedenými sborem cvičitelským. Konec cvičení byl o pů 10. hod. več. s hlučným provoláním: „Na zdar!“ a Dr. Tyrš, miláček Sokolstva nošen od Sokolů po ostrově. Celkem cvičeno bylo hlavně na 12 hrazdách 11, bradlech, 9 koních, 6 kozách atd.

Družstev se při cvičení 49 účastnilo. Na to pak rozproudila se čilá, pravá sokolská zábava v přední části ostrova, které účinkovali 3 hudební sbory. Za soumraku byla slavnostní regata na Vltavě, dále ohňostroje a ku konci vypálen ohromný ohňostroj představující monogram:

Ostrov byl osvětlen světlem elektrickým. Když nebylo možno obdržet místa na ostrově, odebrala se většina Sok. do Městčanské Besedy, mezi jinými i D. Mír. Tyrš a větší část sboru cvičitelského, též i Sokolové lublaňští a záhřebští, kde rozproudila se zábava veselá; Sokol Jindř. Víšek přišel na ten geniální nápad a vzal výtečnou hudbu Sok. Kolínského s sebou a tato hrála výhradně národní slovanské písně.

Dr. Tyrš, který seděl uprostřed Sokolů slovanských zahrnut byl přípitky, na které nestačil ani odpovídat. Každý přípitek provázen byl hudbou. Rodák Plzeňská pan Anton, nyní zpěvák a režisér národn. divad. v Záhřebě zapěl velmi krásně píseň „Kalina.“ Pochvala byla ohromná a když nebrala konce tu povstal p. Anton a pravil, že bude opakovat, než že musí každý 2 krejčary na Ústřední Matici školskou dát — tu křičí vše že jest to málo, nejméně 10 kr. Sbíralo se a v malé chvíli vybralo se něco přes 61 zl. Potom ovšem s radostí zpíval.

Napotom zvedli Sokolové Dr. M. Tyrše a tento s kloboukem sokolským [lublaňským] na hlavě praví:

„Bratří, jak se vám líbím?“

„Výborně!“ zněla hlučná odpověď.

„Myslím,“ pokračuje Tyrš, „že na příště

bude otázka stran klobouku rozhrěšena!"—
Provoláno mu nekonečné „Na zdar!"

Zábava tato potrvála až přes půlnoc a každý uspokojen s dnešním dnem odebral se domů.

Tak skončil onen slavaostní den. V pondělí dne 19. opouštělo mnoho Sokolů po dráze zlatou Prahu, vyjma těch, kteří sobě přáli Prahu prohlédnouti. Odpoledne měl být koncert na Střeleckém Ostrově, který však odbýván nebyl, poněvadž silně přšelo. Na rozloučenou společný večer ztrávili jsme v Měšt. Besedě, kamž dostavili se mimo Sokolů též i členové Měšt. Besedy. Veliká místnost byla přeplněna.

Zde hrály střídavě hudby, pak opět zpíváno členy Hlaholu a takto střídal se program ustavičně.

Tím zakončila důstojně jubilejní slavnost Sokola Pražského.

O slavnost tuto vydobili si velké zásluhy bratři: starosta Dr. Tom, Černý, náčelník Dr. M. Tyrš, dále bratři: Jarosl Stýblo, D. Čížek, Fiala, Dr. Hrdlička, Gabr, Žižka, Homola a vše jiných.

V úterý dne 20. opouštěli veškerí Sokolové Prahu a večer rozloučili se s námi i Sokolové lublaňští a záhřebští. Asi v 10 vozech doprovozeni bratřími Dr. Tyršem, Dr. Hrdličkou a jinými na nádraží, kde vskutku srdečné loučení nastalo.

Sokolové záhřebští praví mezi jiným:

Vystavíme si důstojnou tělocvičnu. K slavnému otevření pozveme všechny bratrské Jednoty a zejména Sokola Pražského, jemuž na shledanou v Záhřebě voláme „Na zdar!" Hosté slovanští vsedli do vlaku a zpívali až k slzám pohnutí „Moje domovina" načež Sokolové spustili „Kde domov můj" a za nekonečného volání „sláva" opustil vlak nádraží s pěti bratry Jihoslovany.

Telegramů došlo přes 300; z Ameriky —
ani jeden.

Byla to jednou slavnost rýze sokolská, jakou Praha dosud neviděla a hned tak nevidí; každý byl překvapen oným množstvím Sokolů a vzorným pořádkem. Dr. M. Tyrš obdržel mnoho čestných darů. Asi 30 Sokolských Jednot udělilo mu čestné členství ve spůsobě skvostných a umělecky provedených diplomů. Mimo to obdržel mnoho vavřínových věnců jako od Sokola v Pardubicích a p. Sbor cvičitelský odevzdal mu stkvostný stříbrný věnec, staří členové stůl a židli v renesančním slohu, atd. atd.

Končím svou zprávu s upomínkou na zakladatele sokolstva, zvěčněleho Jirřicha Fügnera, jakož i našeho milého náčelníka Dr. Tyrše a příští slavnosti 25leté volám sokolské „Na zdar!"

Karel V. Stýblo,

bývalý náčelník a nynější
zástupce Těl. Jed. Sokol
v Chicago, Ill.

Američtí turnéři a temperence.

St. Louis, 17. července.—Národní výkonný výbor amerických turnérských jednot (německých) v dnešní schůzi své mezi jiným usnesl, že dle odporučení národního turnérského sjezdu nedávno v Newarku, N. J. odbývaného, rozešle se ku všem turnérským spolkům v Soustátí následující prohlášení ohledně temperenční otázky, přetřepávané ve všech státech: „Jakékoli obmezování osobní svobody jest skracování zásad, na nichž jest založena neodvislost republiky této naší a přímé porušení zásad obsažených v prohlášení jednoty turnerů amerických. Boj vedený teď od úzkoprských pokrytů v mnohých částech unie musíme považovati jen za obnovení sporu, který byl zahájen asi před 30 roky od nativistů předsudků plných proti přistěhovalecům, v kterémž zápasu turnéři zastávali mužně a rozhodně právo stejně všem a protivili se rozhodně veškerému zkracování osobních svobod, nabízejíce, že

pro zásady tyto jsou volni životy své položití. Každá tak zvaná mravnost dělaná násilím a pomocí bezohledných zákonů musí vésti a vede k znemravnění člověka a proto jednota turnerů v Soustátí ve svém desátém dvouročním národním sjezdu prohlásila každý útok na osobní práva a svobody amerických občanů nejen za nemoudrý, ale i nerepublikánský a na nejvyšší stupeň nebezpečný a ponižující naši vládní soustavu; proto jednota tato ukládá každému členu svému povinnost stavěti se proti každému strojení po krytů a fanatiků těch slovem i skutkem a žádá, aby bez ohledu na politickou stranu pracovali i hlasovali proti každému čekanci do veřejného úřadu se hlásícímu, pokud by z jeho minulosti a povahy bylo znáti, že by pracoval a pomáhal provádění takových svobod obmezujících zákonů.—Z nařízení národního výkonného výboru turnerů severoamerických, H. M. Strakloff, předseda.

SOKOLŮM.

Vítěznou silou omladlé touhy
 myšlenka velká věncuje skrání,
 snila sen těžký, snila sen dlouhý,
 dvojnásob jarým životem vzpláň.
 Na jaře míza do stromů věhází,
 semeno raší, vyrůstá v plod:
 tak nechat u nás cestu si razí,
 záměr, jenž láme chabosti hrot.
 Tělu je třeba činnosti pružné:
 údělem duše hnutí a ruch:
 tehdy se daří povahy mužné,
 v souhlas když vejdu tělo i duch.
 Odvaha mužná dobývá světa,
 tajemství zdaru — ejhle, zde jest!
 Odvaha mužná ke slunci vzlétá,
 rozníť v podiv zástupy hvězd.
 Do lidstva knihy upněte hledy,
 v dějiny světa, národů sbor,
 velebným zjevem dávnověk šedý
 mysl vám zajme, vyjasní zor;
 v nadšením slzu oko se halí,
 podivným citem srdce se chví:
 perskému obru náruček malý
 odolal svojí odvahou lví.
 Stopujte dále sled jeho činů,
 jak v ducha říši velkým se stal,
 v umění svého mohutným stfíu
 jak věky příští do boje zval;
 hrdiny stkvoucí dal světu v podíl,
 zářící v časův budoucích šer,—
 nuž, kdo ty reky vypěstil, zrodil?
 stavený domov olympských her.

Olympský zápas — čarovná slova,
 vsaďte i v naší půdu ten květ!
 chystejte věnce dubové znova
 pro silnou paži, básníka ret.
 V tom našem kraji poklady dřímou,
 žádají noře, jenž by je zdvih',
 povahu ráznou, nadšenou, přímou —
 zkuste, a národ zajásá v nich.
 Důvěry kotvu pohruzte v nitro
 doneste svatost ve hrudi chrám,
 ramenem vlastním stvořte si jitra,
 fénix se rodí ze sebe sám.
 Povznete ducha nad všednost žítí,
 hrouda jen kleta, duch není klet:
 po pravdě žízni, dejte mu píti
 z nebeských zdrojův uměn i věd.
 Vespolek zápol s nehaslým žárem,
 na cizí úskleby zhrdavou líc;
 až símě vzejde bohatým darem,
 posměch a zloba roztají v nic.
 Tužíce páže, tužte i čela
 k myšlenek zdárných bohaté žni,
 k moudrosti druž se odvaha smělá,—
 tak jenom v lidu z plna se dní.
 Ať tedy pyšně zavlaže prapor
 nad valným sněmem bujarých hlav,
 křepkosti odznak, chabosti zápor,
 zdouvaje mocně junacký mrav;
 přijde zas, přijde do vlasti Čechů,
 s velikostí sláva zavítá zpět,
 až jen sen se vrátí pod naši střechu
 statečná mysl, sokolí vzlet! *P.H.*

Výlet Sokola pražského na Karlův Týn a do Berouna.

Konečně! Čarokrásná vyhlídka rozprostírá se před zraky opojeným. Nechvej se, hrade starý! Statní Sokolové stojí teď v strážnicích, z nichž druhdy ono světoznámé: „Dále od hradu dále!“ nepřátelům a škůdcům zaznívalo. Ano sokolstvo jest tvé rytířstvo nadšené a statné, národe český. Důvěřuj v ně, především však hlas se sám všecek v jeho šíky, postav se sám na stráž doby, chraň sama sebe, jen v sama sebe povždy se spolehej!

„Kde domov můj“, tak zaznívá velebným chorálem, ještě jeden pohled na zelenou tu propast pod námi a již po bezčetných schodech dolů, již znova v řad a v pochod nový. Nahoru, dolů, lesem a polem a nad námi nebe z lehka pozastřené, jen sem tam kus azuru svého nám ukazujíc; vzduch ani horký, ani chladný, jest to pravý den výletní.

Skvěle a vesele počíná toto druhé dvaacetiletí Sokola pražského, též nebe daří ho starou přízní svou, obloha sama jest taková,

jak on jí sobě přeje. Kdo by nekrácel radostně v řadách tvých, ty spolku nestárnoucí, který jsi všechnu netečnost a tupost času se silou nezlomenou přečkal. Nes se jen dál v bratrské družnosti, již rozevírají se před tebou malebně prostopádně skály svatojanské. Ty ponoříš se v sluje jejich, ty octneš se letmo na skále nejstrmější a od vrchole k vrcholi zazní tvé zvučné „Na zdar!“ tvůj pozdrav jarý, jež všecken lid český též za svůj přijal.

Než slyš! Na zdar! zní to z prsou mohutných, hudbu přehlušuje hlas sokolovek tvých, tvé bratři berounští šli tobě v ústrety, již se objímáte, k prsoum se vinete, již silných rukou podíváte. Sedáte spolu za jedny stoly prosté a hovoříte spolu o jedné věci krásné, vznešené a v nejryzejším smyslu národní, o věci sokolské. Jen utužte napořád vzájemnost svou, jen sraďte se pevně v jeden šik nerozborný! Teď však zní znamení a již stojí oba spolky bratrské v

témž řadu, a pochod, hovor, zpěv počíná znova. Stoupáme na poslední výšinu. — Střelba hřmí. slunce proráží vítězné oblaky a před námi leží poslední cíl výletu, Beroun, město staroslavné a nad jiné památné v dějinách sokolských. Toť bylo první město české, v němž Sokol pražský v samých počátcích svých zavítal a skvěle uvítání, kteréž se tenkrát mu dostalo, upevnilo v zakladatelích jeho především ve Fuegnerovi, přesvědčení, že národ český myšlenku sokolskou pochopil, že k ní stojí a že jí za svou přijímá. A nyní při prvním výletu v dvacetiletí druhém blíží se Sokol opět branám jeho a opět stojí zde krásná, ba krásnější pleť berounská a vítá přichozí po způsobu starodávném pohledem vřidným a *—proslaveným svým pečivem berounským.* Rady stanou. Chvilé vážná nastává. Městská rada, vedná měšťanostou svým p. Podstatným, vlastencem známým a osvědčeným, vítá v upomínce na první výlet sokolský pohnutým hlasem jednotu pražskou, však hlas se zvolna pevní a slovy mužnými a nadšenými zdraví statečný měšťanosta Sokol co popředníka mezi spolky vlasteneckými, jenž právě skutkem znova před národem osvědčil se co spolek, jehož příkladem a smýšlením každý Čech se řídí, a jemuž Beroun se zastupitelstvem svým v čele vřele „Na zdar!“ a „Sláva!“ provolává. Se řečí dojemnou věncí vlastenecké dívky berounské prapor sokolský. Rady se rozstoupí a hlasem zvučným vzdává náčelník Sokola pražského jmenem jednoty všechněm dík vroucí, hromocí „Na zdar!“ otrásá opět vzduchem a s měšťskou radou v čele hne se průvod v město, kde opět tisícové s jásotem ho vítají.

Jest již pokročilejší doba odpolední, když Sokolové za dlouhé stoly k obědu zasedají

Jest mnoho žadatelů, avšak díky obětovné snaze Sokola berounského, jeho starosty, jeho náčelníka vše jest v pořádku vzorném, úprava výtečná. Potřeby těla jsou ukonejšeny číše se opět plní a řadu připitků zahajuje dr. Tyrš. On připíjí slovy vlasteneckými a vřelými Sokolu berounskému a věci všesokolské a jemu odpovídá slovy rovněž bratrskými a vzletnými br. Hojka, náčelník Sokola berounského. Měšťanosta p. Podstatný pronáší krásný připitek Sokolu pražskému co přednímu bojovníku národnímu a jemu v odpověď vstává opět náčelník pražský a zvedá číši svou na zdar Berounu a celému uvědomělému občanstvu jeho, na zdar pokročilému a osvícenému zastupitelstvu jeho, na zdar muži a vlastenci statečnému, rozšafné-

mu a osvědčenému, jenž v čele jeho stojí Bouřné „Na zdar!“ a „Sláva!“ rozlehá se op každém toastu rozsáhlou sní.

Nyni však již ven v úpravnou tělocvičnu letní, kruhy, hrazda, šplhači tyě se zkouší již chystají se bujaří Sokolové též na nářadí ostatní — však jiné tužení čeká a zve je dnes. Ven odtud na rozkošnou Štálovyku, v překrásné to místo zábavní, kteréž již o sobě výlet do Berouna přehojně odměňuje. Teď rozvinul se zde život pestrý a zábava přerokošná, již statný spolek pěvecký, berounský „Svatoš“ uměním svým zvýšil. Zde sešlo se na počest hostů svých nejvážnější měšťanstvo berounské a krásná pleť berounská ve věnci převzácném a přemilém, tu zaznívá hovor dvorný, tu zpěv, tu letěly řekou ložky, silnou rukou sokolskou řízené, tu především vířil tanec veselý v ladných bohybech rytmických. Byly to hodiny krásné, všem účastníkům nezapomenutelné. Než heslem Sokola jest: „Mira ve všem a v nejlepším ukončit!“

Trouba náčelníková zaznívala v tónu tůh. Nastává loučení náhlé, těžké, nezbytné. Rady se srážejí, prapory se vztyčují, vůdce výletu vzdává jmenem spolku všechněm kdož ku zdaru krásného a významného výletu toho přispěli, dík srdečný. Velení „l'ochod“ zazní a celé město doprovází Sokol pražský na nádraží, kde vlak jej očekává. Ještě jedno loučení s vážným měšťanostou, se členy rady městské, již Sokol pražský na nádraží byli doprovodili, se etěným starostou sokola berounského, br. Broumem, jenž bratřím pražským až v skály svatojanské cestu v ustřety byl vážil, s čackým a neunavným náčelníkem, s celým bujarým spolkem, se vším vlasteneckm obyvatelstvem berounským a již zaznívá zvon a pronikavý hvizd a vlak odnáší výletníky za bouřného volání „Na zdar“ od břehu Berounky opět ku krajům vltavským.

Nedá se upřít, slavnost všesokolská ve všech částech svých vzorná, zdařilá a velkolepá pohnula mocně celým národem a uvítání, kteréž se Sokolu pražskému při prvním výletu druhého období jeho dostalo, budíž jemu a všem jednotám ostatním výmluvným svědectvím, že každá obec pokročilá, uvědomělá a vlastenecká myšlenku sokolskou vysoko staví, budíž všemu sokolstvu mocným podnětem, aby na dráze skutečné a rázné činnosti vlastenecké povždy setrvalo a ve prospěch národa úspěchů napořád tostoucích si dobylo. Na zdar!